**BESLUT**

**Datum för beslut:**
2026-10-15

**Diarienummer:**
HS-2026-1655

Till Klimat- och näringslivsdepartementet:

# Beslut om remissvar på revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS 2026

## Beslutet

Rektor beslutar att Kungl. Tekniska högskolan lämnar remissvar enligt bilaga 1 på revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS 2026.

## Ärendet

Kungl. Tekniska högskolan har av Klimat- och näringslivsdepartementet beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS 2026.

Remissvaret har utarbetats av universitetslektor Maria Håkansson, institutionen för samhällsplanering och miljö vid skolan för arkitektur och samhällsbyggnad, KTH.

Beslut om att avlämna KTH:s remissvar har fattats av rektor Anders Söderholm efter föredragning av utredare Malin Ryttberg. Närvarande vid beslutet var gruppchef Karin Almgren, ledningskansliet, tekniska högskolans ordförande Victor Nåhls och mötets sekreterare Annette Grahn.

Denna handling har hanterats digitalt och är därför inte undertecknad.

Bilaga 1: Kungl. Tekniska högskolans remissvar på revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS 2026.

**Sändlista**
Klimat- och näringslivsdepartementet
Registrator KTH

Expeditionsdatum:

2026-10-15

## Bilaga 1: Kungl. Tekniska högskolans remissvar på revidering av EU:s utsläppshandelssystem ETS 2026

### *Övergripande kommentar*

EU ETS utsläppshandelssystem har hittills visat positiva effekter, och KTH betonar att det är viktigt att systemet fortsatt är långsiktigt stabilt och förutsägbart. Systemet är ett viktigt instrument för EU-målen inom klimatområdet, och ska bidra till en 90% minskning av $CO_2$ utsläppen till 2040, och till nollutsläpp 2050. För att det ska uppnås, är det dels viktigt att ambitionsnivån fortsatt är hög, och att undantag och anpassningar som görs inte blir för många alternativt med för oklara utfall, dels att systemet i sig ger en långsiktig förutsägbarhet för vad som gäller, både för de som redan investerat i omställning exempelvis genom ny teknik och nya lösningar, och de som nu och kommande årtionde står inför investeringar och beslut om tekniska lösningar. Systemet måste ge incitament för omställning, utsläppsminskning och effektiv resursanvändning

Översynen tar utgångspunkt i att världen förändrats mycket under det senaste årtiondet, genom förändrade geopolitiska förhållanden som bland annat påverkat tillgången till olika energislag internationellt, och skapat nya konkurrenssituationer och förändrad prisbild, men också ökade och mer synliga effekter av klimatförändringar:

"*To face these challenges, the EU needs to invest in homegrown and clean energy and continue decarbonisation to reduce its dependencies and strengthen industrial competitiveness, while promoting a just and socially fair transition for all.*" (p. 1)

Sammantaget innebär det behovet av ett robust system som i sig kan ge utrymme för de skillnader som finns inom och mellan länder och olika samhällssektorer.

Samtidigt innebär denna typ av komplexa problem ett behov av systemtänkande, där EU ETS är en del i den övergripande miljö- och klimatpolitiken, och behöver också skapa förutsättningar för en sund ekonomisk situation och socialt goda livsförhållanden. Det handlar alltså inte enbart lösningar genom tekniska innovationer utan även institutionella förutsättningar och processinnovationer.

Europas universitet är viktiga aktörer i omställningen, och inte minst inom innovationer och teknikutveckling där samarbeten mellan akademi och näringsliv är centrala. Som universitet står KTH också för mycket av den kompetensförsörjning som behövs genom högre utbildning.

KTH noterar att ETS2 som behandlar utsläpp från byggnader, vägtrafik och mindre industrier inte ingår i förslaget om revidering av direktivet, eftersom det reviderades 2023 och är i full kraft 2028. Fokus är i denna revidering istället främst på industrisektorn, luft- och sjötransporter, samt mer övergripande administrativa konstruktioner. KTH vill dock påpeka om behovet av att uppmärksamma samband och att innovationer och teknikutveckling kan ha betydelse för flera sektorer än där de uppkommer, och att en överhörning med ETS2 kan vara positiv.

Förslaget är en första del av en översyn av hela miljö-och klimatområdet, och förslaget innehåller också flera delar som behöver fortsatt utredning och förtydligade i kommande skeden. Det finns därför också osäkerhet om hur utfallet av de olika föreslagna delarna kommer att samverka och falla ut efter en implementering.

KTH stödjer att revideringen görs i form av en uppdatering av befintligt direktiv, då det ger en tydlig riktlinje men också en flexibilitet för medlemsländer att anpassa till de nationella förutsättningarna.

## *Detaljerade kommentarer till delar av förslaget till revidering av direktivet*

*Omfattning*

KTH är positiva till tidsperspektivet för att nå målet om nollutsläpp 2050 och de justeringar som föreslås för att stödja detta från 2030, och i vissa fall tidigare. KTH betonar behovet av en fortsatt ambitiös klimatpolitik och därmed ett långsiktigt förutsägbart EU ETS för att främja såväl omställning som ekonomisk utveckling och fortsatt konkurrenskraft som gynnar såväl privat som offentlig sektors aktörer.

Det är viktigt att det slutliga förslaget värnar en konstruktion som skapar tydliga incitament för industri och andra att ställa om, och att en minskning av omfattningen av utsläppsrätter stadigt minskar för att belöna de som ställer om, och samtidigt kan kompensera (svåromställda) branscher som har svårare att hitta lösningar, och där fortsatt teknikutveckling krävs.

*Internationella krediter och förändring linjär reduktionsfaktor*

Det är osäkert om förslag till sänkt linjär reduktionsfaktor (LRF) har gynnsamma effekter. Det framgår snarare som en sänkning av ambitionen, och kan fördröja måluppfyllelse.

Användningen av internationella krediter bör användas i första hand vid osäkerheter där inga andra lösningar finns.

*Kolinlagring och centrala uppköp*

KTH är positiv till förslaget om att skapa en möjlighet för centrala inköp för att möjliggöra kolinfångning och -lagring.

Även här bör beaktas att det inte ska leda till en ökad mängd utsläppsrätter.

*Industrial decarbonisation bank (IDB)*

KTH är positiva till inrättandet av en gemensam bank med syfte att stödja uppskalning och implementering av teknologi, processer och teknik för reducering av utsläpp i fasta anläggningar. Det ska enligt förslaget ske i två faser, med en ”Investment booster” där medel delas ut efter ansökan, och sedan genom koldioxidkontrakt/premier. Initiativet bör sänka trösklar för att våga investera och satsa på ny teknik för att minska utsläppen.

*Innovationsfond*

KTH är positiva till förslaget, och bedömer att det stärker innovationskedjan då det görs en förstärkning kring uppskalning. Denna typ av stöd är avgörande.

*Modernisationsfond*

KTH är positiv till förslaget och att även elektrifiering och utfasning av fossila bränslen läggs till, då de är viktiga delar i en grön omställning tillsammans med en hållbar och fossilfri energiproduktion.

*Öronmärkta medel*

KTH är positiv till förslaget att öronmärka medel av de inkomster som genereras i systemet, så att de i högre omfattning går tillbaka till de områden som betalar. De uppräknade områdena bedöms som relevanta och realistiska. Det är också rimligt utifrån underlaget att nivån sätts till att minst 50% ska användas för att investera i omställning inom dessa områden, och långsiktigt bidra till måluppfyllelsen. I detta ingår också stöd för forskning och innovation, där universiteten kan bidra till ökad effekt. KTH ställer sig också positiv till att införa riktlinjer för tydligare kommunikation om hur medlen används.

*Flyg*

KTH är positiva till en utvidgning av EU ETS till flyget. Däremot är det oklart om de systemavgränsningar som gjorts av vad som ingår har avsedd effekt och även hur de gjorts. Här kan det finnas behov av ytterligare utredning. Det är också viktigt att ta hänsyn till möjlig fortsatt teknisk utveckling avseende både bränslen och flygplansutformning. KTH bedömer att det är viktigt att harmonisera systemen EU ETS och CORSIA, för att utnyttja respektive systems styrkor.

*Sjöfart*

KTH ställer sig positiva till förslaget att underlätta omställningen inom sjötransporter genom en mekanism (SMAP) för att stärka återinvesteringar inom sektorn för att öka användningen av hållbara drivmedel och fossilfria alternativ, och genom att inkludera mindre fartyg (400-5000 bruttoregisterton) inom EU ETS. I förslaget ligger också att det ekonomiskt ska finnas en möjlighet även för dessa mindre fartyg att ställa om.

Vidare arbete krävs för att se över hur merparten av förekommande fartygstyper kan inkluderas i systemet, och uppföljning av mekanismer som kan minska risken för lösningar för att undvika systemet, och därmed motverka att målen om minskade $CO_2$ utsläpp nås.

*Avfallsförbränning*

KTH är positiv till förslaget att inkludera kommunal avfallsförbränning i systemet. Det är viktigt att materialåtervinning är prioriterat över energi/värmeåtervinning.

Det är dock en relativt lång infasningstid som KTH bedömer kunde vara betydligt kortare, åtminstone från ett svenskt perspektiv.

*Icke-permanent infångning och användning (CCU)*

KTH är positiv till förslaget som bygger på ett livscykelperspektiv och inte på enskilda inlagringstillfällen utan själva produktens utsläpp. Det skapar ett mer likvärdigt system för både fossilt som återvunnet kol.

*Marknadsstabilitetsreserven (MSR)*

KTH ser förslaget som positivt och underlättande för anpassning över tid till en krympande marknad för utsläppsrätter och därmed en viktig mekanism.

Förslaget bör dock utredas vidare då det är svårt att avgöra effekten då det är beroende också av flera andra delar i förslaget, bland annat hur tilldelning av utsläppsrätter regleras.

*Fri tilldelning utsläppsrätter*

KTH ställer sig negativ till en förlängning av tilldelning utsläppsrätter då det riskerar att försvaga incitamenten till omställning, och försvaga systemet som helhet.

Konstruktionen hänger samman med flera andra delar av revideringen och bör ses i relation till detta.

## *Samlad bedömning*

KTH stödjer att EU ETS stärks som verktyg och att det långsiktigt behöver vara tillförlitligt, ge tydliga incitament för investeringar i innovation och ny teknik för omställning, och ge spelregler för alla berörda aktörer.

Förslaget till revidering har många starka delar men det finns också risker och delar som behöver ytterligare utredning eller tydligare konsekvensbedömningar innan slutligt beslut.